

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 37/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Sečanským, Záhradnícka 93, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 16/2003 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 16/2003, resp. Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) konať bez zbytočných prietahov a tiež sa domáha priznania finančného zadosťučinenia 20 000 eur a náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je nečinnosť okresného súdu v konaní, ktorého predmetom je žaloba o ochranu osobnosti. Predmetné konanie sa začalo 29. apríla 2002 a dosiaľ nie je právoplatne skončené napriek tomu, že ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 152/2013 z 22. augusta 2013 rozhodol o porušení označených práv sťažovateľa. Súčasne prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov v namietanom konaní a priznal mu aj finančné zadosťučinenie 6 000 eur a náhradu trov konania.

3. Okresný súd vydal rozsudok až 27. apríla 2015, ktorým žalobu zamietol. Následne krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 391/2015 z 26. októbra 2016 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na jeho neefektívnu činnosť (nariadovanie pojednávani v čase, keď sťažovateľ (zrejme sudca okresného súdu, pozn.) mal práve pojednávať. Vzhľadom na procesné pochybenia obidvoch súdov podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky

uznesením č. k. 3 Cdo 232/2019 z 27. októbra 2021 zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Krajský súd následne uznesením č. k. 6 Co 83/2021 z 13. septembra 2022 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 27. apríla 2015 pre úmrtie žalovaného v druhom rade a konanie zastavil. Podľa sťažovateľa z výroku uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, či krajský súd zastavil „celé“ konanie alebo zastavil konanie iba voči žalovanému v druhom rade. Z odôvodnenia je možné sa domnievať, že krajský súd bude v konaní pokračovať, pretože mu bolo doručené vyjadrenie žalobcu v 1. rade, aby sa k jeho podaniu vyjadril.

5. Podaním doručeným krajskému súdu 3. novembra 2022 zobral sťažovateľ žalobu späť. Ako dôvod späťvzatia žaloby sťažovateľ uviedol, že článok, kvôli ktorému žalobu podal, vyšiel v novinách 7. marca 2022 (správne má byť asi 2002, pozn.) a žaloba o ochranu osobnosti bola podaná 29. apríla 2002. Súdy nedokázali právoplatne rozhodnúť 20 rokov a článok napísaný 7. marca 2002 si už nikto nepamätá a jeden z pisateľov článku tiež zomrel. Zadosťučinenie teda stratilo význam plynutím času.

6. V preskúmvanej veci bola žaloba žalobcov v 1. a 2. rade vzatá späť v čase, keď už súd prvej inštancie rozhodol, avšak jeho rozhodnutie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Po späťvzátí žaloby sťažovateľom krajský súd uznesením č. k. 6 Co 83/2021-2540 z 8. decembra 2022 na základe súhlasu sporových strán pripustil späťvzatie žaloby a konanie zastavil. O náhrade trov konania odvolací súd nerozhodoval, pretože súd prvej inštancie si vo svojom rozhodnutí vymienil, že o trovách rozhodne samostatným uznesením. Súd prvej inštancie preto bude ešte rozhodovať o nároku na náhradu trov tak prvoinstančného, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania.

7. Spis bol vrátený okresnému súdu 2. januára 2023 a v ten istý deň bol daný pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu sporovým stranám, resp. ich splnomocneným zástupcom. Citované uznesenie bolo expedované 3. januára 2023, pričom 4. januára 2023 bolo doručené [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 9. januára 2023 [REDAKOVANÉ] a 10. januára 2023 spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Doručenie uznesenia sťažovateľovi nebolo ešte vykázané, pretože zásielka obsahujúca citované uznesenie bola uložená na pošte.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období do právoplatnosti nálezu ústavného súdu:

9. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré trvá už viac ako 20 rokov. Ústavný súd už raz rozhodol

nálezom č. k. IV. ÚS 152/2013 z 22. augusta 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. októbra 2013 (pozri bod 2).

10. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

11. Keďže o namietanom porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v totožnom konaní bolo už rozhodnuté, a to spomínaným nálezom ústavného súdu, ústavný súd v tomto konaní časť ústavnej sťažnosti vzťahujúcu sa na obdobie „do vydania nálezu ústavného súdu“ odmietol ako neprípustnú z dôvodu prekážky *res iudicata* podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu:

12. Zo samotnej ústavnej sťažnosti nepochybne tiež vyplýva, že sťažovateľ 3. novembra 2022 zobral ako žalobca v 2. rade žalobu späť na krajskom súde z dôvodu, že článok, kvôli ktorému žalobu podal 29. apríla 2002, vyšiel v novinách ešte 7. marca 2002. Z predchádzajúcej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal od žalovaných ospravedlnenia za spôsobenú ujmu a tiež náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 Sk.

13. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

15. Ústavný súd v súvislosti s napadnutým konaním poukazuje predovšetkým na to, že ak účastník konania späťvzatím návrhu uplatní svoje ústavné právo na autonómnu vôľu strán a ak s návrhom súhlasí aj protistrana, je návrh účinne vzatý späť celkom. Krajský súd preto nemal inú zákonnú možnosť, než v dôsledku týchto procesných úkonov sporových strán konanie podľa aktuálne platného a účinného Civilného sporového poriadku zastaviť. Je síce pravdou, že právnú istotu vytvára až právoplatné rozhodnutie súdu, avšak v tomto prípade rozhodnutie o zastavení konania už nie je spôsobilé odstrániť právnú neistotu sťažovateľa. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ v petite žiada ústavný súd prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov – toto sa však v tomto prípade *a priori* vylučuje jednak z dôvodu, že už takýto príkaz bol vydaný ústavným súdom v predchádzajúcom konaní, ale i preto, že okresný súd už nie je nositeľom oprávnenia (a povinnosti) vo veci samej konať, keďže vec sa nachádzala v čase podania ústavnej sťažnosti v štádiu konania pred krajským súdom a konanie bolo zastavené. Obdobne žiadosť sťažovateľa o prikázanie konať bez zbytočných prietahov pre krajský súd, ktorý za porušovateľa sťažovateľ ani riadne neoznačil, je tiež bezvýznamné, pretože ústavný súd nemá oprávnenie „neúčastníkovi konania“ niečo prikazovať. Samotný sťažovateľ navyše bližšie nevedel uviesť, v akom štádiu je v čase podania predmetné konanie. Okresný súd v súčasnosti tiež iba doručuje uznesenie krajského súdu a potom rozhodne ešte o trovách konania. Pokiaľ sťažovateľ „hrá“ o to, aby dostal primerané finančné zadostučinenie [§133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde], potom by to bolo možné jedine v spojitosti s vyslovením porušenia označených základných práv a v súvislosti s tým, ak by v prvom rade pokračoval v súdnom spore. Na súdny spor totiž rezignoval 22 dní pred podaním ústavnej sťažnosti, keď uskutočnil späťvzatie svojej žaloby. Sťažovateľ si mal byť vedomý dôsledkov svojho návrhu, a preto ani jeho požiadavka na priznanie finančného zadostučinenia v sume 20 000 eur od okresného súdu nie je namieste.

17. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu